

raste astra montana na Krasi, koder je sivi kamen, ne pa po kremenasti in škerljevi zemlji.

Tudi to zeliše, ki so nam ga gosp. Medved poslali, ni astra montana, ampak nemški omán (inula germanica).

Vredništvo.

Odgóvor zavolj mrvljincov.

Nič se nam ne umikajte; pri besedi smo Vas prijeli, pri besedi Vas deržimo, iz rók Vas ne spustimo in cekin je naš. Kakor resnično ste od neškodljivosti in nedolžnosti mrvljincov prepričali se, in nič več ne prašate, kakó jih od dreves odgnati, ampak kako mešičevje odpraviti, je cekin naš.

Kakó mešičevje odpraviti? — odgóvor Vam damo za dva nova rumena cekina: če je tedaj Vaša dobra volja ju pošteno dati — ne nam v roke, ampak k namenu, ki ga bomo po Novicah oznanili, kakor hitro ju bomo zaslúžili — berite, kar tukaj sledí, sicer Vam tó ojstro prepovemo in pod zgubo dveh cekinov — — gospódam, ki cekine imajo, ne gré take skrivnosti zastonj razzodeti. —

Od perve spomladi do jeseni se mešičevje takó plodi le: njega mamke rodé skozi 33 rodó žive mlade; poslednji ali 33. rod pa znese jajca — ne takó debelih kakor kokošje — mamke se raztečejo po mladičicah, po vejah in se clo doli po deblih, jih na-nje polagajo in z to potjo prilimavajo.

Iz samiga takiga jajčika, ko gré vse po godi, zraste prihodno leto število **3,333,333** mešičevja. Če je Vam všeč od jeseni do prihodnje pomladi vse take jajčica poiskati in zatrèti, bote drevesa čisto ob mešičevje pripravili, in dva nova cekina sta naša.

Ako bi pa Vam premokra jesen ali prehuda zima tega ne pripustila, poišite o prijetni spomladi, podávite, pokolite, pobíte in pomoríte vse babice, ki se iz jaje zvalé, odpravili bote mešičevje — in cekina bota naša.

Ukazali smo bili neko jesen mesečno vertnico (Monathrose) iz verta v tružico presaditi, na tri po dva palca dolge glavice prikrajsati, de bi nam bila na óknu med šipami v kurjeni stanci in dobro prek sončja bolj zgodaj gnala in cvela. Že o Svečinci smo bili na pervih mladičicah zapazili po dvoje ali troje clo majčeniga mešičevja, precej smo ga zaterli; skozi tri tedne smo na drugi ali tretji dan ravno takó našli in storili. Takó smo bili na mesečni vertnici mešičevje, kteriga jajčika so se še na njenih kratkih glavicah znašle, popolnama zaterli, in cvela nam je kar lepó, brez de bi bilo več kasneji, nar manj kaj od mešičevja prikazalo se.

Gospóde! težko de bi ne bili Vi tega brali — skušnjava je bila prevelika! — spoznajte sedaj pomóček za gotov ali negotov, zaslúžili smo pri Vas dva nova rumena cekina — dali jih bote častitimu vredništvu za tega, kteri bo v naših „Novicah“ Slovence nar bolj dobro podučil: Kakó milo gré z živino in vsako drugo živaljo ravnavati. Bog ve! morde bo iz cekinov še clo nedolžnimu mešičevju kaj milosti došlo. — —

v. v.

Pogovor

kmetiškiga ozhetja s svojim naravoslovja suzhenim finam, v meszu Maliferpanu.

(Konez.)

O. Pa ogenj bi fe mogel viditi in svetiti?

Šin (naredí temó v hishi, spet dergne vosek, ko poprej, de se sazne sveti in rezhe:) Ali sdaj vidite ogenj?

O. Sdaj ga pa she vidim. Kaj ima neki pezhatni vosek tak ogenj v sebi?

S. Tak ogenj se samore obuditi tudi na steklu, na hlepzhiku kuhane smôle, na shidi, na vosku, shveplu in vezh drusih rezheh, ako se s volnato zapizo dergnejo, ali po kaki taki rezhi brusijo, ali pa s koshuhovno, posebno s lesizhjim repam tepejo. Pa tudi na nekterih shivalih se samore tak ogenj obuditi, ako se po dlaki dergnejo, postavim na pesu, mazhki i. t. d.

O. Od mazhke, ktera ifkre daje, zhe se v temi dergne, pravijo, de ima hudiga v sebi.

S. Kaj vender nevednost in vrasha vfiga ne storí! Na mazhkini koshi se s dergnenjem obudí nebefhki ogenj, kakor na pezhatnim vosku, in nevedni ljudje prezej hudiga pritaknejo. — Posebno ozhitno se kashe ta ogenj na steklenim kolovratu (Elektirisirmschine), ako ste ga she kdaj vidili?

O. Vidil sim ga. Ko sim se bil lanjsko leto mozhno prefrašhil, so mi bili svetovali, iti na kolovrat h dohtarju.

S. Vidili ste tedaj steklene shipo, ktera se pri vertenju brusi od usnjate blasine ali shide, in s tem se obudí na nji veliko nebefhka ognja. Ta ogenj se nabéra na mesengafti ali kofitarjevi zevi, is ktere dve roki ali dvoje grablje molijo proti shipi. Ako se s zhlenam priblishate ti zevi, vidite ifkro is nje skozhiti v zhlen, slishite mali pok, v zhlen vaf vbode in po zelim shivotu vaf strese.

O. Šaj me je ref shembran ruknilo, ko sim bil na kolovratu.

S. Vse to storí nebefhki ogenj, in vezhi, ko je kolovrat, in dalje ko se vertí, vezh se ga nabère in mozhneji se tudi kashe. Ako se kak zhlovek vstopi na stol s steklenimi nogami, in se dotakne zevi s roko ali s perstam, ali le ftoji bliso nje, se tudi na njem nabère toliko tega ognja, de, ako se mu kdo priblisha s zhlenam ali s shelesno ali kofitarjevo palizo, ifkre gredó is njegovih nog, rok, trebuha, ozhí, ust, ushes, zhela; ako se mu dene shelesni venez na glavo, se sveti ko svetloba pri svetnikih; zhe se s perstam dotakne pogretiga mozhniga shganja, se vshgè, in njegovi lafje stojé konzu, kakor de bi hotli prozh sleteti.

O. Joj! joj! to so grösne rezhí; ko bi bil jest vidil kdaj takiga zhloveka, gotovo bi bil miflil, de je obfeden.

S. Takó sodijo tudi drugi ljudje, ki od natórnih sgodb nizh ne vedó.

O. Sakaj se pa pravi temu ognju nebefhki ogenj?

S. Nebefhki ogenj se mu pravi sató, kér se takiga ognja v podnebju veliko nabère, is keteriga blisk, grom in trefsk pride.

O. Kakó se pa napravi blisk v oblakih?

S. Po soparzi se veliko nebefhka ognja v sraku nabère; ta ogenj je vezhidel sklenjen s meglenimi mehurzhiki, is keterih oblaki obstoje; po vetru se oblaki brusijo med saboj ali pa od vifozih gor, in takó se ogenj v njih obudi. Pride takiga ognja polni oblak bliso drusiga oblaka, v ktermi ni kaj takiga ognja, ali pa je le nasproti, ali pride bliso semlje, v njem obuden nebefhki ogenj shine is njega v drugi oblak ali pa proti semlji, vidi se svetloba, kakor se vidi tudi ifkra na kolovratu, zhe se zhlen proti njemu pomoli, in to svetlubo imenujemo blisk. Satorej blisk nizh drusiga ni, kakor prefkok